

stupněm exekuce, která vede ke zcizení a tedy krokem k němu, kdežto účelem zákona je, by nemovitost zůstala po dobu zákonem vyměřenou v hospodaření nabyvatelově. Kdyby se povolilo zabavení, bylo by pak, i kdyby exekuční dražba nebyla dopuštěna, přece nemožno nepovoliti aspoň vnucenou správu a tak by nemovitost mohla přijíti vůbec z hospodaření nabyvatelova na celou dobu zákonem vyměřenou a zákon a tím účel akce drobnopachtýřské by se minul cílem. Zákon požadovací chtěl býti dobrodiním pro drobné pachtýře, kteří cizí půdu vzdělávali po dobu zákonnou, by se jim půdy té dostalo do vlastnictví a by ji vzdělávali konečně jako vlastní, nikterak však nebylo jeho úmyslem, by z toho těžili věřitelé nabyvatelovi, k vůli těm akci tu a vůbec pozemkovou reformu nezavedl, musí tedy vyčkati uplynutí zákonné doby, po kterou právo nabyvatelovo je právě v nejvlastnějším jeho prospěchu vázáno zákazem zcizení. K tomu rozhodnutí čís. 5891, 6014, 6133, 7148 sb. n. s., v nichž dovozeno, že pod zákaz spadá i zcizení vnucené, exekuční dražba, protože i ta se děje na účet dlužníkův a, kdyby byla dovolena, bylo by lze zákonný zákaz vůbec obcházeti. Jinak by se měla věc, kdyby šlo o příděl ve smyslu § 23 příd. zák., kde to závisí od vůle Státního pozemkového úřadu, zda zakáže pouze zcizení či také hned zatížení a na jak dlouhou dobu (posavad spokojoval se pravidelně s dobou tříletou), a jinak má se to zde, kde zákon přímo sám zákaz vydal na zcela určitou dobu, takže tu nepříjde na okolnosti případu, které pro Státní pozemkový úřad při omezení podle cit. § 23 příd. zákona přijdou v úvahu, nýbrž zákaz je abstraktní, pro všechny případy stejný a absolutní. Stěžovatelce se žádná křivda neděje, neboť před tím, než dlužník pozemek nabyt, nemohla s ním počítati a potom, když ho nabyt, nesměla s ním vzhledem k předpisu zákona po 10 let počítati, a tak je to stejné, ať pohledávka její vznikla dříve nebo potom. § 384 ex. ř. nemá s věcí co činiti, neboť je to jen použití zásady, na níž spočívá již § 30 a 51 kn. zák., a to že na pozemku vystavěn domek, nemůže pro stěžovatelku nic získati, protože věci hlavní zůstává pozemek a domek je jen jeho příslušenstvím (§ 297 obč. zák.), které sdílí jeho osudy. Dodatí sluší, že stížnost napadá rozhodnutí rekursního soudu, jak už řečeno, se stanoviska zákonů drobnopachtýřských čís. 318/19 a 311/20, z něhož na věc pohlíží právě i rekursní soud, že však podle obsahu stížnosti Státního pozemkového úřadu šlo o případ § 23 příd. zák., a s toho hlediska dlužno uvést, že podle stálé praxe nejvyššího soudu nelze povolit exekuci, dokud přídělová listina není vydána a vtělena, neboť nelze předbíhati omezením, jimiž Státní pozemkový úřad uzná za dobré zatížití příděl, a k nimž, jak stížnost Státního pozemkového úřadu uvedla, již obec, od níž exekut nabyt, byla zavázána.

Čís. 8117.

Předpis § 95 j. n. má na mysli jen žaloby obligační, které, byvše spojeny podle § 91 j. n. se žalobami věcnými uvedenými v § 81 j. n., sledují co do předmětné příslušnosti sudiště žalob věcných.

(Rozh. ze dne 8. června 1928, R I 404/28.)

Žalobou, podanou u okresního soudu, domáhala se žalobkyně na osobní a hypotekární dlužníci zaplacení pohledávky větší než 5.000 Kč »pod exekucí na hypoteku«. Cena zástavy převyšovala 5.000 Kč. Námitku věcné nepřislušnosti soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

První soud a s ním žalobkyně řídí se v otázce věcné příslušnosti dovolaného soudu judikátem bývalého nejvyššího soudu ve Vídni čís. 1156 Gl. U. n. ř. (čís. 260 úř. sb.), s nímž čsl. nejvyšší soud nesouhlasil již v rozhodnutí čís. 2865 sb. n. s. a nesouhlasí ani v tomto případě. Předpis § 95 j. n. nutno vyložit v souvislosti a v souladu s předpisy §§ 91 a 81 j. n., neboť § 95 j. n. odkazuje na žaloby zmíněné v § 91 a tento zase na soud příslušný podle § 81 j. n. Základem pro řešení sporné otázky jest tu tedy § 81 j. n., který obsahuje předpisy pro místní příslušnost a to výlučnou pro žaloby z věcného práva k nemovitému statku (věcné žaloby), tedy, pokud jde o souzený případ, pro žaloby hypotekární t. j. pro žaloby, směřující pouze k realizaci zástavního práva a domáhající se toho, by žalovaný trpěl uspokojení žalobcovo ze zástavy (§§ 461 a 464 obč. zák.). Předmětná příslušnost pro takové věcné žaloby není v § 81 j. n. upravena a řídí se zpravidla (výjimky jsou v § 49 čís. 3 a 4 j. n.) hodnotou předmětu rozepře, tedy, pokud jde o hypotekární žalobu, výší pohledávky nebo nižší hodnotou zástavy (§ 57 j. n.), podle níž se určí, zda jest žalobu podati u okresního, či u sborového soudu (§§ 49 a 50 j. n.). Od žaloby hypotekární nutno rozeznávat žalobu o zaplacení zástavně zajištěné pohledávky, která se neopírá o právo zástavní, nýbrž o obligační poměr mezi žalobcem a žalovaným a která by zásadně náležela před obecné sudiště žalovaného. Předpis § 91 j. n. rozšiřuje reální sudiště § 81 j. n. také na určité obligační žaloby, zejména na žalobu o zaplacení hypotekární pohledávky, byla-li taková žaloba spojena se zástavní žalobou a směřují-li oba nároky proti témuž žalovanému. Takové spojení připouští zákon z důvodů účelnosti, by vlastník hypoteky, je-li zároveň osobním dlužníkem, nemusil býti žalován dvakrát, jednak žalobou hypotekární u soudu *rei sitae*, jednak žalobou o placení u soudu obecného. Pro obligační žalobu jest toto forum jen sudištěm na výběr daným, t. j. zákon ponechává žalobci, zda posléz uvedenou žalobu chce spojit v jedno se žalobou hypotekární a podati ji u soudu reálního, či zda ji podá zvlášť zpravidla u soudu obecného. Z toho, co uvedeno, jest zjevno, že spojením žaloby o placení se žalobou zástavní nijak se nezmění výlučné sudiště podle § 81 j. n. ani co do místní, ani co do věcné příslušnosti a že v té příčině musí se žaloba o placení řídit žalobou hypotekární. Protože však by se mohlo státi, že by pro obligační žalobu byl podle všeobecných předpisů o předmětné příslušnosti příslušným soud jiného druhu nebo jiné pravomoci než ten, který je výlučně příslušným pro věcnou žalobu, usta-

novuje § 95 j. n., že soud reální jest pro žalobu o placení i tehdy příslušný, kdyby jinak buď podle výše nebo podle povahy pohledávky tato žaloba před reální soud nenáležela. Hlavní omyl stěžovatelky a zastanců opačného mínění záleží v tom, že se domnívají, že § 95 j. n. má na mysli nejen obligační žaloby zmíněné v § 91 j. n., nýbrž také žaloby věcné, zmíněné v § 81 j. n. a že připouští změnu předmětné příslušnosti také pro věcné žaloby, čemuž tak není. Jde to na jevo nejen z doslovu § 95 j. n., nýbrž i z úvahy, že nelze pochopiti, proč by se stal na př. okresní soud při spojení obou žalob předmětně příslušným, ačkoliv by bez tohoto spojení nebyl předmětně příslušným ani pro tu, ani pro onu žalobu. Tvzení dovolacího rekursu, že by pak poslední věta § 95 j. n. neměla smyslu, ano že by byla protismyslná, není správné, neboť — aby byly uvedeny jen dva příklady — jest možno, že hypotekární žaloba bude náležeti podle hodnoty zástavy (§ 57 j. n.) před okresní soud a že se s ní spojí žaloba o zaplacení hypotekární pohledávky vyšší než 5.000 Kč, která by o sobě náležela před sborový soud, nebo že hypotekární žaloba náleží podle výše zajištěné pohledávky a ceny zástavy před sborový soud s obecnou pravomocí a že se s ní spojí žaloba o zaplacení obchodní pohledávky, která by o sobě náležela před obchodní soud. Jest tedy právní posouzení rekursního soudu, který odmítl žalobu pro věcnou nepříslušnost dovolaného okresního soudu, úplně správné. Za tohoto stavu věci netřeba již zkoumati otázku, zdali doložka žalobního návrhu »pod exekuci na hypoteku« činí tuto žalobu žalobou hypotekární, což rekursní soud v souhlasu se zdejším rozhodnutím čís. 2279 sb. n. s. rozhodl záporně.

Čís. 8118.

O návrhu nemanželského otce, uznávšího otcovství, by byla zjištěna míra jeho povinností k nemanželskému dítěti, jest zásadně jednati v řízení nesporném.

(Rozh. ze dne 8. června 1928, R I 405/28.)

Poručenský soud zamítl návrh nemanželského otce, uznávšího otcovství, by byla v nesporném řízení stanovena výše povinností uložených mu zákonem, a poukázal poručníci, by podala na nemanželského otce žalobu o placení výživného, maje za to, že nelze rozhodnouti o výši příjmů a o jmění navrhovatele v řízení nesporném. Rekursní soud vyhověl návrhu nemanželského otce, čímž odpadlo poukázání poručence na pořad práva. Důvody: Rekursní soud nemůže se připojiti k výkladu prvního soudu o ustanovení § 16 I. dílčí novely k obč. zák., neboť omezení zjišťovacího oprávnění soudu, jež naznačuje zákon slovy: »závisí-li rozhodnutí od vyšetření sporných okolností«, nemůže se bez dalšího vztahovati na to, by byly pod ně podřaděny majetkové poměry otcovy, vyjímajíc ovšem zcela spleťté případy. Náleží sem na příklad případy uplatňování příspěvků za mi-